

Beschouwingen bij het ommoeren van standvolken.

Uit de Rheinsieche Blenezeltung blz, 169 v, 1972 door Hugo Kreutz,

Elk imker zou het invoeren van een vreemde koningin vaardig moeten beheersen.

Spijtig moet men meermaals vaststellen dat dit niet het geval is. Enkele jaren terug had ik bij een voordracht aan mijn stand 14 onbevuchte moeren uitgedeeld. Later vernam ik dat er maar drie koninginnen overleefden, de andere 11 waren bij het inzetten verloren gedaan.

Welke fout is er door de Imkers gemaakt ?

Wegens onkunde geeft menig imker een onbevuchte koningin aan een tevoren ontmoerd volk. Alzo wordt er een toestand geschapen welke normaal in de natuur niet voorkomt (enkel en alleen bij stille omwisseling). In de natuur vinden we enkel een onbevuchte koningin in een broedloos volk, bvb. in een nazwerm of in een afgezwermd volk.

Een onbevuchte koningin geeft men nooit aan een standvolk (een volk met broed van alle stadia), enkel en alleen aan een aflegger met uitzonderlijk gesloten broed waaruit onmogelijk nog doppen aangetrokken kunnen worden, aan een veger of aan een kleinbevruchtigs - volkje hetgeen meestal bij koninginnenkweek gedaan wordt.

Wat gebeurt er in een volk dat pas ontmoerd is ?

Elk normaal volk heeft, na het ontmoeren, de mogelijkheid doppen aan te trekken uit het aanwezig zijnde open broed.

Als dit volk zich enkele uren na het inbrengen van een vreemde onbevuchte koningin moerloos voelt, zal het zich larfjes uitzoeken en deze koninginnenbrij toedienen.

Van dit ogenblik af voelt zich dit volk niet meer moerloos en zal de vreemde koningin doden.

Gans anders is het gesteld bij een volk dat onmiddellijk een volwaardige bevruchte koningin ontvangt. Hier voelt het volk zich niet moerloos en zet daarom ook geen doppen aan.

De koningin heeft na haar bevrijding niets meer te vrezen. Het enige wat haar nog kan bedreigen is de al te nieuwsgierige imker zelf. Hij moet zijn nieuwsgierigheid bedwingen en alleen het vlieggat observeren.

Welke volken zijn geschikt tot hermoeren ?

Enkel en alleen gezonde volken met een normale broedstand en toereikende voorraad voedsel. Is de voorraad krap dan zal men afzien, om om te moeren.

Aan zwakke en langdurige ontmoerde volken verspilt men geen hoogwaardige koningin.

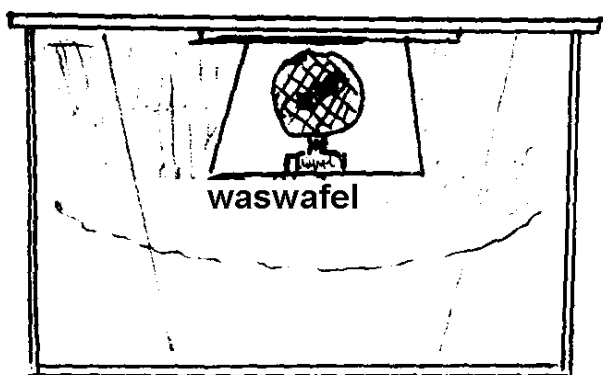
Men ruimt ze beter op, evenals darrenbroedige of volken met eierleggende werksters.

Alvorens met het hermoeren van een volk te beginnen bestuderen we eerst de verhoudingen der verschillende volk eenheden die tengevolge de natuurlijke voortplantingsdrang gevormd worden:

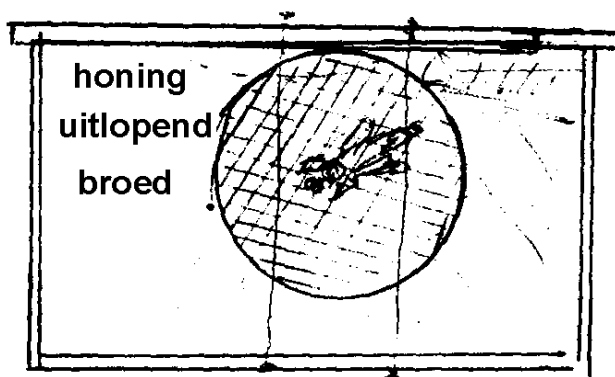
- 1) de zwerm: deze bestaat overwegend uit oude vliegbijen en de oude koningin.
Het volk bouwt snel de ene raat na de andere uit en de koningin begint weer stilaan met het beleggen van deze verse raten.
- 2) de nazwerm: deze bestaat uit meer jonge vliegbijen en een of meerdere jong onbevuchte koninginnen. Het volk bouwt ook snel de raten uit en de overlevende koningin begint, enkele dagen na haar bevruchting, langzaam met leggen.
- 3) de stock of afgezwermde volk: Is de enige overlevende van de uitgelopen koninginnen, eens ze bevrucht is gaat ze na + 20 dagen aan de leg.

Omdat er niet veel vliegbijen meer zijn en het laatste broed is uitgelopen gaat dit volk langzaam aan de opbouw. Wij hebben nu de drie volk eenheden besproken, en alle drie het zij zwerm of stockvolk, ze zijn alle drie zwak bevolkt en de koninginnen passen hun legcapaciteit aan in verhouding met de aangroei van het volk. Van overmatige eierleg, zoals het bij een onlangs ingevoerde koningin voorkomt, is hier geen sprake.

Willen wij bij het ommoeren in ons opzet slagen dan moeten wij zoveel mogelijk in het bijenvolk een toestand scheppen welke de natuur zo dicht mogelijk benadert.

Wohlgermuth - kooitje

Stulp op een raam uitlopend broed

Hermoeren in de bouwtrou.

Bij het invoeren van een koningin speelt het jaargetij een grote rol. Tijdens de aangroei der kolonie in het vroegjaar, de bouwtrou, kan men gemakkelijk een koningin invoeren.

Voortreffelijk is daarvoor het kooitje van Dr. Wohlgermuth geschikt. Dit kooitje in trapeziumvorm heeft aan beide schuine zijden een groef om midden boven in een raam met waswafel geplaatst te worden. Aan de onderste zijde is een ruimte voorzien voor suikerdeeg, dewelke eerst gevuld wordt nadat de koningin erin gebracht is zonder begeleidende bijen. Deze raam met koningin wordt dan tussen twee ramen uitlopend broed gehangen. Omdat de bijen geen open ruimte dulden in het broednest zal de waswafel zo snel mogelijk uitgebouwd worden.

Vele jonge bijen omringen alzo het kooitje en voeden de koningin door de GROOT gemaasde tralies van het kooitje. Alzo, wanneer de koningin uitgelopen is, bevindt ze zich in de bouwtrös die hoofdzakelijk uit jonge bijen bestaat.

Onmiddellijk zal ze beginnen met het beleggen der vers uitgebouwde raat. Een nazicht binnen de acht dagen is zeer gevaarlijk omdat de koningin uit de bouwtrös zou kunnen wegvlugten en dan tussen min of meer vijandige oude bijen terecht komen.

Het inbrengen direct in omgeving van uitlopend broed,

Wanneer de bouwtijd voorbij is, is het inzetten met het Wohlgemuthkooitje onzeker omdat er geen beschermende bouwtrös meer is.

In de maanden juli, augustus en september laat men best de koningin in omgeving van uitlopend broed uitlopen.

Dit bekomt men door de koningin op te sluiten onder een GROOT-gemaasd deksel of stulp op een raam uitlopend broed. Dit broedraam moet eerst volledig bijenvrij gemaakt worden.

Het deksel of stulp wordt over de K. in het broed gedrukt en uit voorzorg met een dunne draad rond het raam vastgebonden. Dit raam hangt men dan midden in het broednest langs een raam aan de zijde der koningin. De alzo bekomen ruimte wordt dan spoedig door werksters en jonge bijen bezet.

Het is wenselijk en zelfs noodzakelijk dat de omsloten ruimte der stulp een gedeelte honing of voedsel omvat, dit om het verhongeren van ingesloten koningin en uitlopende bijen te voorkomen in geval het hen zou verwaarlozen.

Het beschadigd broed en voedsel, tengevolge het indrukken der stulp, zal door de bijen langs de rand afgeknaagd worden zodat er een opening zal vrijkomen waardoor de koningin met haar hofhouding (uitgelopen broed onder de stulp) hun gevangenis kunnen verlaten en in de bijentros terecht komen. De koningin is aangenomen.

Nog enkele wetenswaardigheden over het inbrengen van koninginnen.

Jaren terug werd de onderste ruimte van het Wohlgemuth-kooitje met honing-suikerdeeg gevuld en verder de toegang tot de suikerstop voor de bijen afgesloten tot men zich in de navolgende dagen overtuigd had dat de bijen kalm en rustig bleven.

Eerst nadien liet men de bijen de suikerdeeg wegvreten.

Ondertussen waren er dikwijls reeds doppen aangezet en de koningin had geluk wanneer deze na haar bevrijding uitgebeten werden. Sedert enkele jaren weet men dat de koningin een zekere stof afscheidt wanneer ze door de bijen belikt en beroerd wordt en dat deze stof (feromoon genoemd) de bijen zich hierdoor gemoerd voelen.

Men weet ook dat in een verwaarloosd volk met voedselgebrek, ondanks de aanwezigheid van koninginnenferomoon, toch nog doppen aangezet kunnen worden (hongerzwerm).

Wat gebeurt er wanneer men een bevruchte koningin alleen in een kooitje insluit?

De afgave van koninginnenferomoon aan de voedsterbijen zal maar mogelijk zijn wanneer de door GROOT gemaasde tralies de koningin beroeren en belikken. Is dit niet het geval dan zal zich het volk ontmoerd voelen en onrustig worden.

Ook is gebleken dat een koningin het best aangenomen wordt als ze niet te lang ingesloten blijft. Men bekomt dit door de onderste ruimte van het Wohlgemuth-kooitje maar half met honing-suikerdeeg te vullen en de toegang tot de suikerdeegstop niet af te sluiten. In een groot gemaasde stulp is de koningin nauwelijks een minuut zonder bijen en de verbinding met het volk en de koningin is door het uitlopend broed (onder de stulp) verzekerd. Hier zullen geen doppen aangezet worden.

Gepland hermoeren van een standvolk zonder open broed.

Uit het te hermoeren volk wordt de koningin gezocht. Deze wordt met het raam waarop ze zit en vier uitgewerkte raten in het hoogsel boven het koninginnenrooster geplaatst.

Na 10 dagen bij goed vliegweer klopt men vanuit de broedbak nog 2 ramen bijen bij af.

Om het terugvliegen van de vliegbijen te voorkomen sluit men het hoogsel af en dit zal straks enkele kilometers verder op een buitenstand verplaatst worden.

Alzo heeft men een sterke aflegger gemaakt.

Na controle in de broedbak of er somtijds doppen zijn aangetrokken, welke natuurlijk moeten vernietigd worden, geeft men een nieuwe koningin, dit volgens het seizoen, ofwel met behulp van het Wohlgemuth-kooitje ofwel met de stulpmethode.

Na drie weken kan men de verplaatste aflegger terughalen, 't zij om met een ander volk verenigd te worden (gazetmethode) of om ingewinterd te worden.

Voor u gelezen Aerts Hubert